

Eindrapportage

Geocaching voor vlinders en libellen

Geocaching voor vlinders en libellen

Eindrapportage

Tekst

Ineke Radstaat-Koopmans

Rapportnummer

VS 2013.005

Projectnummer

2011-002

Productie

De Vlinderstichting
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
T 0317 46 73 46
E info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Opdrachtgever

Prins Bernhard Cultuurfonds

April 2013

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigden/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van De Vlinderstichting, noch mag het zonder een dergelijke toestemming gebruikt worden voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Geocaching voor vlinders en libellen	4
Geocaching Events – CITO's	4
CITO's voor vlinders en libellen	4
Programma	6
Afronding	6
Geocoins	7
Doorwerking van het project	8
Contacten met beheerders	8
Meer activiteiten	8
Handleiding	8
Geocoins	8
Media	8
Kijken met andere ogen	8
Ervaringen	9
Ervaringen beheerders	9
Ervaringen De Vlinderstichting	9
Ervaringen geocachers	10
Fotoverslag	11
29 september 2012 –Holtveen (Dr.)	11
9 oktober 2012 - Hoogersmilde (Dr.)	12
13 oktober 2012 Springendal (Ov.)	13
17 november 2012 Schoonlo (Dr.)	14
24 november 2012 Strabrechtse Heide (NB)	15
1 december 2012 Terhorsterzand (Dr.)	16
8 december 2012 Zwanenwater (NH)	17
16 februari 2013 Kuinderbos (Fl.)	18
16 maart 2013 - Kootwijkerzand (Gld.)	19
Bijlage 1 – Handleiding voor het organiseren van CITO-events	20
Bijlage 2 – Blog van medewerker De Vlinderstichting	31

Geocaching voor vlinders en libellen

Geocaching is in opkomst. Steeds meer mensen trekken er in het weekend op uit, op zoek naar een 'cache'. Vaak liggen ze in prachtige natuurgebieden. Het project 'Geocaching events voor vlinders en libellen' benutte deze opkomende rage om natuurvriendelijk beheer bij een grote groep mensen onder de aandacht te brengen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het zogenaamde CITO: Cash In, Trash Out.

Geocaching Events – CITO's

Behalve het zoeken naar caches, is het ook mogelijk om een Geocaching Event te organiseren. Een event is een bijeenkomst voor geocachers. Het doel is een bijeenkomst van geocachers om elkaar te zien, ervaringen uit te wisselen en bij te praten. Een speciale vorm van zo'n Event is een CITO, oftewel Cache In, Trash Out. Cache In Trash Out is een benaming voor een actie om bij het geocachen iets te doen voor de omgeving waar de cache zich bevindt. Bijvoorbeeld het opruimen van rondslingerend zwerfvuil. Een CITO kan ook als grotere activiteit georganiseerd worden: bijvoorbeeld het verwijderen van bomen op een stukje heide. Of het snoeien van een houtwal.

CITO's voor vlinders en libellen

In 2012 en 2013 zijn elf CITO's door De Vlinderstichting georganiseerd. Iedere CITO had had thema vlinders of libellen. De deelnemers aan van deze CITO Event Caches gingen in de natuur aan de slag voor vlinders en libellen. Denk bijvoorbeeld aan het verwijderen van bosopslag op de hei of stuifzand (ten gunste van gentiaanblauwtje of kleine heivlinder), het plaggen van natuurgebied (voor kleine heivlinder en kommavlinder), of het verwijderen van plantengroei bij poelen (voor libellen).

De Vlinderstichting heeft met verschillende beheerders in Nederland contact opgenomen om aan de slag te gaan. Er was veel respons en al snel waren er 10 locaties gevonden waar de geocachers aan de slag konden. Met de beheerder werden een aantal vaste zaken afgesproken: hoe groot kan de groep zijn, hoeveel begeleiders zijn er nodig, is er voldoende gereedschap, etc. Aan de hand van deze afspraken is voor iedere activiteit een klein draaiboekje gemaakt. Tevens werd de activiteit aangekondigd op de website van www.geocaching.nl. Een overzicht van alle activiteiten:

	Datum	Locatie	Activiteit	Vlinders	Meer info
1	29-9-2012	Holtveen (Dr.)	Handmatig plaggen	kommavlinder, heivlinder, gentiaanblauwtje	http://coord.info/GC3TAE2
2	9-10-2012	Hoogersmilde (Dr.)	Handmatig plaggen	kommavlinder, heivlinder, gentiaanblauwtje	http://coord.info/GC3VH20
3	13-9-2012	Springendal (Ov.)	Verwijderen van jonge berken en dennen	Kleine ijsvogelvlinder	http://coord.info/GC3W2EQ
4	17-11-2012	Schoonloo (Dr.)	handmatig plaggen en boompjes verwijderen	veenbesparelmoervlinder, kommavlinder, heivlinder	http://coord.info/GC3W9XX
5	24-11-2012	Strabrechtse Heide (NB)	handmatig plaggen en boompjes verwijderen	gentiaanblauwtje, kommavlinder	http://coord.info/GC3XHPG
6	1-12-2012	Terhorsterzand (Dr.)	handmatig plaggen en boompjes verwijderen	gentiaanblauwtje, kommavlinder	http://coord.info/GC3XHQH
7	8-12-2012	Zwanenwater (NH)	verwijderen van boomopslag uit de heide	heivlinder, bruine eikenpage	http://coord.info/GC3W9YA
8	26-1-2013	Cartierheide* (NB)	opslag verwijderen en handmatig plaggen	kommavlinder, heivlinder	http://coord.info/GC41680
9	16-2-2013	Kuinderbos (Fl.)	Poelen schonen voor libellen	noordse witsnuitlibel, kempense heidelibel	http://coord.info/GC417R5
10	23-2-2013	Strabrechtse heide (NB)	opslag verwijderen en handmatig plaggen	gentiaanblauwtje, kommavlinder	http://coord.info/GC43QWX
11	16-3-2013	Kootwijkerzand (Gld.)	Stuifzand openmaken	Kleine heivlinder	http://coord.info/GC43QXV

Overzicht van alle CITO's in het kader van het project

* De activiteit werd in verband met sneeuwval afgelast en is verplaatst naar augustus 2013

Inschrijving

Zodra de datum en de locaties bekend waren zorgde De Vlinderstichting voor een aankondiging op www.geocaching.nl. In deze aankondiging staan tenminste duidelijk aangegeven:

- Datum
- Tijd
- Locatie
- Maximaal aantal deelnemers
- Aard van de activiteit
- Welke vlinders of libellen hebben er baat bij

Voor het aankondigen voor een CITO-evenement heeft deze website een vaste procedure. Na het plaatsen van de activiteit moet het evenement worden goedgekeurd door een reviewer van geocaching.com. Pas dan wordt de activiteit gepubliceerd en is inzichtelijk voor iedereen die een account heeft op geocaching.com. Men kan zich vervolgens via de site inschrijven. Een medewerker van De Vlinderstichting hield het maximaal aantal deelnemers in de gaten. Zodra dat was bereikt, ging de inschrijving dicht.

Aankondiging op de website www.geocaching.com

Sluiting van inschrijving via www.geocaching.com

Programma

De deelnemers melden zich op de afgesproken tijd en plaats. De dag begint met een uitleg van de terreinbeheerder over de activiteiten: waarom is dit beheer goed voor vlinders? Daarnaast is expert van De Vlinderstichting aanwezig, om toelichting te geven over de vlinders waarvoor we aan het werk gaan. Vervolgens gaan we aan de slag in het gebied. Onder begeleiding van de (terrein)beheerder en een expert van De Vlinderstichting wordt in het gebied gewerkt. Uiteraard profiteren vlinders en libellen van het uitgevoerde beheer! Na afloop staan voor iedereen soep en broodjes klaar. Als dank voor deelname aan de activiteit verdienen alle deelnemers een speciaal CITO-incoontje. En als extraatje ontvangt iedereen een unieke Vlinderstichting-Geocoin en een informatiepakket van De Vlinderstichting.

Afronding

Op dezelfde website waar de inschrijving plaatsvond, kunnen de deelnemers ook hun reacties over de dag kwijt. Tevens worden daar foto's geplaatst. Een medewerker van De Vlinderstichting bedankte langs deze weg alle deelnemers nogmaals. Een van de medewerkers hield tevens een blog bij, waar verslagen van alle activiteiten op te vinden zijn.

Geocoins

Dankzij de financiering was het mogelijk om bij alle Events geocoins uit te delen aan de deelnemers. Geocoins kunnen alle vormen en maten hebben, zolang er maar een officiële geocaching-code op staat. Deze code maakt iedere coin uniek.

De persoon die de coin ontvangt, kan deze middels de code registreren op www.geocaching.com. Hij geeft dan aan dat hij de eigenaar is van de coin. De munt kan vervolgens weer verstopt worden in een geocache, eventueel met een speciale missie. Een voorbeeld:

Jan doet met aan het CITO-event 'aan de slag voor libellen in het Kuinderbos'. Na afloop ontvangt hij een vlinderstichting-coin. Thuisgekomen registreert hij de coin op de website. Hij geeft aan dat de coin van hem is en geeft hem de missie 'zoveel mogelijk gemeenten in Nederland bezoeken'. Het weekend erop gaat Jan op zoek naar geocaches. In de gemeente Zwolle vindt hij de cache 'Swolse steentjes'. Hij laat zijn coin in de cache achter. Op de website van geocaching geeft hij aan dat hij de munt in de cache 'Swolse steentjes' heeft gedropt. Twee dagen later vindt Marjan ook de cache 'Swolse steentjes'. Zij treft daarin een mooie munt aan, met een vlinder er op. Marjan neemt de munt mee en kijkt thuis op de website van geocaching.com. Ze toetst de code in die op de munt staat.

Marjan ziet dat Jan de eigenaar is van de munt en dat hij hem op het CITO-event van De Vlinderstichting heeft gekregen. Ook ziet ze dat het de bedoeling dat de munt zoveel mogelijk gemeenten bezoekt. Marjan geeft aan dat ze de munt uit de cache 'Swolse steentjes' heeft gehaald. Als ze het weekend erop in een andere gemeente gaat cachen, verstopt ze de munt weer in een andere cache, zodat hij gevonden kan worden. Zo zal de munt heel Nederland doorreizen. De website houdt automatisch bij waar de munt is geweest en wie hem als laatste heeft verstopt. Zo is voor de eigenaar altijd te traceren waar de munt zich bevindt.

Kaart van de route die een van de Vlinderstichting-coins inmiddels heeft afgelegd.

Doorwerking van het project

Contacten met beheerders

Bij de activiteiten zijn de contacten tussen beheerders en geocachers gemakkelijk gelegd. En er zijn dankzij mond-tot-mond-reclame ook veel nieuwe contacten gelegd tussen De Vlinderstichting en beheerders. Deze contacten komen in de toekomst zeker van pas.

Meer activiteiten

Bij nagenoeg iedere activiteit werd na afloop de intentie uitgesproken om op korte termijn wederom een CITO-evenement voor vlinders of libellen te organiseren. Deels samen met De Vlinderstichting, maar deels ook lokaal (de beheerder en een geocacher maken dan afspraken). In maart 2013 zijn er al 3 CITO's georganiseerd zonder tussenkomst van De Vlinderstichting, waarbij de contacten zijn gelegd dankzij een evenement uit het project. Twee beheerders geven deze zomer speciaal voor de deelnemers een excursie in hun gebied, zodat de geocachers kunnen zien waar zij voor gewerkt hebben.

Handleiding

Voor de beheerders is een handleiding verschenen (zie bijlage 2), voor het organiseren van een CITO-evenement. Ook bij collega-organisaties van De Vlinderstichting deze handleiding verspreid. Wellicht levert dat in de toekomst nog meer activiteiten op.

Geocoins

Er zijn 750 geocoins in omloop gebracht. Deze zullen regelmatig door geocachers worden gevonden en dragen daarmee bij aan de naamsbekendheid van De Vlinderstichting.

Media

Bij verschillende CITO's was ook de Landelijke Pers aanwezig. Er zijn leuke reportages gemaakt door onder meer Omroep Flevoland en TV Gelderland. Zo heeft De Vlinderstichting dankzij dit project haar zichtbaarheid kunnen verbreden.

Kijken met andere ogen

Zoals in het projectvoorstel al aangeduid, werd er in dit project gewerkt met een geheel nieuwe doelgroep. De meeste deelnemers hadden nog niet van De Vlinderstichting gehoord. Dankzij het project hebben zij kennis kunnen maken met het werk en de mensen van De Vlinderstichting. Ook waren de meeste mensen niet op de hoogte van het feit dat natuurgebieden onderhouden moeten worden. Dankzij het project hebben zij gezien hoeveel mensen in Nederland zich hiervoor inzetten. En ze kijken na de activiteit zelf ook met andere ogen naar de natuur. Een reactie van een deelnemers via de mail: "Vorige week liep ik in het bos en toen dacht ik: hier staan wel veel jonge boompjes, daar moet nodig eens iemand aan het werk, anders groeit alles straks dicht".

Nieuwe geocaches

Bij twee events zijn na afloop van de beheersactiviteiten speciale vlinder-caches neergelegd. Deze caches zijn voor iedereen te vinden en gericht op vlinders. Bij boswachterij Schoonloo kan men nu op zoek naar 'Lepidoptera', op het Terhorsterzand is de 'kommavlinder' verstoppt. Beide caches bevatten uitgebreide informatie over De Vlinderstichting en een verwijzing naar het evenement. Iedereen die deze caches vindt raakt op die manier bekend met het project.

Speciale vlindercaches, dankzij het project.

Ervaringen

Op tien verschillende plekken aan de slag voor vlinders en libellen: allemaal in het kader van een CITO-evenement met vrijwilligers die geworven zijn via geocaching.com. De doelgroep binnen dit project was voor De Vlinderstichting helemaal nieuw. Het was dan ook spannend om te zien of de activiteiten zouden aanslaan.

Voor de eerste activiteit was direct veel animo. Ook bij de tweede activiteit kwamen alle 38 mensen die zich hadden ingeschreven. Dankzij snelle verspreiding van foto's en filmpjes via internet en sociale media raakten steeds meer mensen bekend met het project. En dat was ook te zien aan het aantal inschrijvingen. Op de activiteit op de Strabrechtse Heide werd zoveel ingeschreven dat er op korte termijn een tweede editie werd gehouden.

Locatie	Maximaal aantal deelnemers	Aantal inschrijvingen
Holtveen (Dr.)	30	30
Hoogersmilde (Dr.)	35	38
Springendal (Ov.)	60	75
Schoonloo (Dr.)	40	55
Strabrechtse Heide (NB)	35	78
Terhorsterzand (Dr.)	25	40
Zwanenwater (NH)	30	50
Cartierheide (NB)*	35	55
Kuinderbos (Fl.)	40	50
Strabrechtse heide (NB)	35	65
Kootwijkerzand (Gld.)	150	160

* De activiteit werd in verband met sneeuwval afgelast en is verplaatst naar augustus 2013

Ervaringen beheerders

Er is altijd behoefte aan vrijwilligers in de meeste natuurgebieden. Kleine beheerswerkzaamheden, hand- en spandiensten of hulp bij inventarisatie. Beheerders waren dan ook gemakkelijk te enthousiasmeren om met de geocachers aan de slag te gaan. Zeker toen er een paar activiteiten geweest waren: het gaat 'rondzingen' en beheerders lichten elkaar in. Steeds meer beheerders meldden zich gaandeweg het project bij De Vlinderstichting. Veel beheerders hebben de intentie om in de toekomst vaker dit soort activiteiten te organiseren. Twee beheerders geven deze zomer speciaal voor de deelnemers een excursie in hun gebied, zodat de geocachers kunnen zien waar zij voor gewerkt hebben.

Ervaringen De Vlinderstichting

De Vlinderstichting was zeer aangenaam verrast door de enorme animo onder de geocachers. Na enkele activiteiten werd het 'vlinder-team' waaronder de activiteiten zijn gepubliceerd, een volwaardig lid van het geocachingnetwerk. De laatste activiteiten waren meestal binnen een week al vol, zelfs 150 mensen voor het Kootwijkerzand hadden zich binnen 3 weken gemeld. De doelgroep wist nog weinig van vlinders en leerde veel tijdens de activiteiten. Het enthousiasme waarmee dit gebeurde werkte zeer aanstekelijk. Reden genoeg voor De Vlinderstichting om de mogelijkheden te onderzoeken het project ook in 2013-2014 voort te zetten!

Ervaringen geocachers

De reacties van de geocachers zijn zeer positief. Via geocaching.com kan iedereen na afloop op de activiteit reageren. Er zijn honderden reacties gepost bij de CITO's binnen dit project:

Attended

Vlinderteam gefeliciteerd. Het was super 🎉
Samen met Geovier8 deze geweldige 1e CITO ervaring met de leuke en gezellige groep 11 (met dank daarvoor) opgedaan en ervan genoten. Wat een geweldige organisatie en wat is alles super gelukt 🍀

Voor de inwendige mens was uitstekend gezorgd met prima koffie, koek en na afloop schalen vol brood en een super lekkere groentesoep 🍲
Het was zwaar, heel zwaar om het pluggen op de juiste manier te doen maar ik denk dat het de moeite (en de spierpijn) zeker waard zal zijn.
Alle organisatoren en vrijwilligers bedankt voor de goede uitleg.
Weer wat geleerd en zo'n dag als vandaag is zeker voor herhaling vatbaar.

Attended

11/17/2012

We hebben heerlijk gewerkt op een perseel hei, daar opslag verwijderd en geplagd. Dit allemaal om het leefgebied van de Heidevlinder, Kommavlinder en Heideblauwtje te verbeteren. In een lekker waterig zonnetje kunnen werken, zo wat terug kunnen doen voor de natuur waarin we ook lekker kunnen cache. Vlinder-team bedankt voor het organiseren van dit event. Na afloop kunnen genieten van de lekk7 zoek, koffie en broodjes,.

Attended

03/16/2013

Een gezellig event waar een hoop geocachers op af zijn gekomen. Er is dan ook een hoop werk verzet wat hopelijk tot een toename leidt van de populatie van de heivlinder. We hebben zelfs de landelijke pers gehaald. Zeker voor herhaling vatbaar, dus hopelijk tot een volgende keer.

Bedankt voor het event

Attended

03/16/2013

Vandaag hebben we deelgenomen aan het Cito Event: Aan de slag voor vlinders op het Kootwijkerzand.
Om 9:00uur precies kwamen we aanrijden op het parkeerterrein. We werden netjes ontvangen in een warme werkschuur met koffie en thee.
Na een korte uitleg konden wij ons onder verdelen in groepjes en gingen wij op weg naar het Kootwijkerzand.
Hier hebben wij ons goed vermaakt met pluggen en ook werden de jonge dennen door ons verwijderd.
Het was een erg gezellig event waar wij ons goed nuttig hebben gemaakt voor het leefgebied van de kleine heivlinder.
Na onze werkzaamheden stond er in de werkschuur heerlijke soep en broodjes voor ons klaar.

Wij willen het Vlinder-team, de Vlinderstichting en Staatsbosbeheer bedanken voor jullie geweldige organisatie vandaag.

Attended

03/16/2013

Wauw, wat was dit leuk. Ook voor ons onze eerste CITO. Maar ook voor ons zeer voor herhaling vatbaar.
Na lang getwijfeld te hebben ivm verwachte temperatuur im onze 7-maanden jonge dochter, waren wij heel blij dat we toch gekomen zijn. Het weer viel heeeeeeel erg mee (het was gewoon een heerlijke temperatuur om lekker bezig te zijn) en het was super leuk om te doen.
Vanochtend om kwart voor acht vertrokken naar team Madelief24 om samen met hen te rijden naar Kootwijkerzand. Op locatie aangekomen zagen we een mooie sliert achter ons aan komen. Dat zag er al heel gezellig uit.
Heerlijk de dag geopend met een kopje koffie/thee (lekker he team madelief 😊) en na een duidelijke uitleg samen op pad.
Wij hadden het geluk dat we in team 2 zaten en eigenlijk niet ver hoefden te lopen. Ook de oudste deputy heeft goed de handen uit de mouwen gestoken en veel kleine boompjes weggeknipt en takken weggesleept.
Tussendoor weer even een kopje koffie/thee met daarbij ook nog eens een lekkere koek en daarna weer gauw aan het werk. Tja en toen was de ochtend eigenlijk ook al weer snel voorbij. En wat kun je dan toch mooi zien wat je met vele handen kunt doen.
Op het terrein van SBB een heeeeeeerlijk kopje soep gehaald (of twee 😊) met lekkere broodjes, de TB's op de auto's allemaal even gespot en daarna weer moe, maar zeker voldaan weer richting huis vertrokken.

Attended

03/17/2013

Wat kan ik nog toevoegen aan de al gelogde verhalen? Het was mijn eerste event en ik vond het geweldig!
Hulde aan de organisatie, de vlinderstichting, de vrijwilligers van Staatsbosbeheer, super. Het was zwaar werken ('s avonds voelde ik lichaamsdelen die ik normaal niet voel), maar het was de moeite waard. De mensen van de vlinderstichting waren ook zichtbaar blij met al het werk dat werd verzet, mooi om te zien. Onze begeleider van het groepje vertelde ook allerlei weetjes, interessant!
Als ik een volgende keer kan, wil ik er zeker weer bij zijn.

 [Groep 7, dacht ik](#)

[Bekijk log](#)

Attended

09/29/2012

Vandaag twee percelen geschikt gemaakt voor vlinders, libelles, nieuwe aanplant enz. Na de uitleg van de vlinderstichting en Staatsbosbeheer konden we met een gezellige ploeg aan de slag. Alles was goed verzorgd, materiaal, logistiek enz.
Vlinderstichting en Staatsbosbeheer bedankt voor deze gezellige dag en de coin voor mijn vlinder vriendin die helaas hier niet bij aanwezig kon zijn.

Fotoverslag

29 september 2012 - Holtveen (Dr.)

Plaggen voor kommavlinder en gentiaanblauwtje

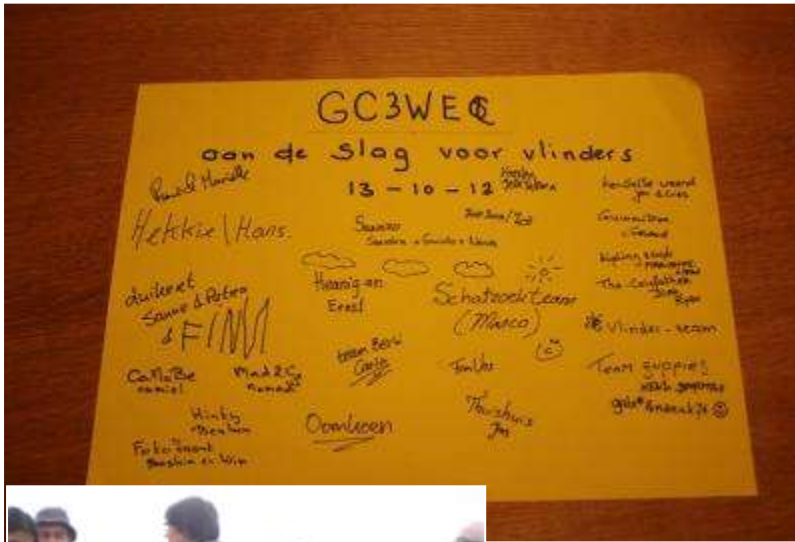
9 oktober 2012 - Hoogersmilde (Dr.)

Plaggen en bomen verwijderen voor kommavlinder, heivlinder en gentiaanblauwtje

13 oktober 2012 Springendal (Ov.)

Berken verwijderen voor onder andere kleine ijsvogelvlinder

17 november 2012 Schoonlo (Dr.)

Plaggen en boompjes verwijderen voor veenbesparelmoervlinder, kommavlinder en heivlinder

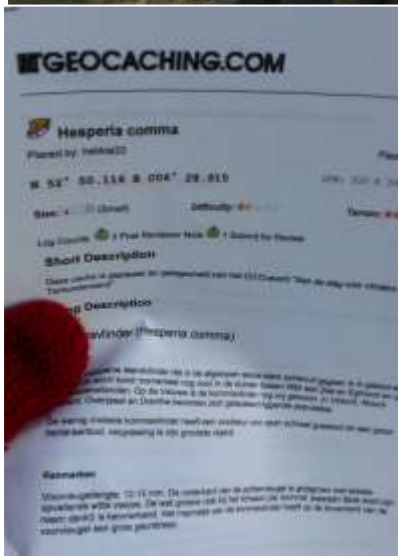
24 november 2012 Strabrechtse Heide (NB)

Plaggen en bomen verwijderen voor kommavlinder, heivlinder en gentiaanblauwtje

1 december 2012 Terhorsterzand (Dr.)

Plaggen en bomen verwijderen voor kommavlinder en gentiaanblauwtje

8 december 2012 Zwanenwater (NH)
Bomen verwijderen voor heivlinder en bruine eikenpage

16 februari 2013 Kuinderbos (Fl.)

Bomen en struiken snoeien bij poelen voor verschillende soorten libellen

16 maart 2013 - Kootwijkerzand (Gld.)

Plaggen en bomen verwijderen voor de kleine heivlinder

Aantal ploegen	1
Aantal werkers	Max. 8
Werklocatie	XC 181602 YC 464882
Werk	Plaggen
Werkbegeleider	René de Graaff

Bijlage 1 – Handleiding voor het organiseren van CITO-events

Wat is geocaching?

Geocaching is in opkomst. Steeds meer mensen trekken er in het weekend op uit, op zoek naar een 'cache'. In een paar jaar tijd is het aantal caches in Nederland gegroeid van 40 tot ruim 2552 stuks. Vaak leiden ze door meest prachtige natuurgebieden.

Wat is geocaching?

Geocaching is een 'spel' voor GPS-gebruikers. Het basisidee is dat personen en organisaties of verenigingen caches verstoppen (dat kan over de hele wereld). De locaties van deze caches delen ze op internet, via www.geocaching.com. Op deze website kan iedereen een account aanmaken en bekijken welke caches er waar zijn verstopt. Er wordt gebruik gemaakt van een GPS-ontvanger om de cache (schat) te vinden. De coördinaten van de caches staan in LatLong vermeld. Na het vinden van de cache kan je hem 'loggen' op de website geocaching.nl, zodat je een lijst bijhoudt van het aantal gevonden caches. Iedere cache die je gevonden hebt is 1 'punt' waard. De bedoeling is om zoveel mogelijk caches te vinden. Bij iedereen die is ingelogd op de site kan je zien hoeveel caches hij of zij heeft gevonden.

Hoe ziet een geocache er uit?

Een cache kan er verschillend uitzien. Traditioneel is het een 'kistje' met wat voorwerpen erin, maar het kan ook een vogelhuisje zijn, een leeg kokertje van een fortorolletje of een plastic buisje. Wat voor vorm ook, moet altijd voorzien zijn van een logboek waar iedereen die de cache vindt zijn naam op kan schrijven.

Geocaches hebben verschillende vormen

Wat zijn geocaching Events?

Behalve het zoeken naar caches, is het ook mogelijk om een Geocaching Event te organiseren. Een event is een bijeenkomst voor geocachers. Het doel is een bijeenkomst van geocachers om elkaar te zien, ervaringen uit te wisselen en bij te praten. Er wordt tijdens zo'n bijeenkomst dus NIET gezocht naar schatten, de bedoeling is juist om met zijn allen iets anders te gaan doen.

Wat zijn CITO events?

Een speciale vorm van een event voor geocachers is een CITO, oftewel Cache In, Trash Out. Cache In Trash Out is een benaming voor een actie om bij het geocachen iets te doen voor de omgeving waar de cache zich bevindt. Geocachers beoefenen hun hobby namelijk heel vaak in mooie gebieden (veel caches liggen in het bos of op de heide). Van origine hield een CITO in dat men samen rondslingerend zwerfvuil opruimde. Langzaam is dit uitgegroeid naar grotere activiteiten: bijvoorbeeld het verwijderen van bomen op een stukje heide. Of het snoeien van een houtwal. CITO's zijn populair en er wordt veel op ingeschreven. Het is dus een goede manier om enthousiaste vrijwilligers te werven

Tijdens een CITO-evenement gaan we geen caches zoeken, maar aan de slag in de natuur

1. Een CITO organiseren

Iedereen kan een CITO organiseren, of je nu wel of geen geocacher bent. Een activiteit kan in overleg met de (terrein)beheerder worden uitgevoerd door geocachers. In deze handleiding leggen we stap voor stap uit hoe je het kan aanpakken, aan de hand van een praktijkvoorbeeld. Volg de stappen in de handleiding en organiseer je eigen CITO!

STAP 1: INHOUDELIJKE VOORBEREIDINGEN

1. Bedenk je activiteit

Voordat je gaat werven, moet je natuurlijk goed weten welke activiteit je wil gaan doen. Houd de activiteit laagdrempelig, bedenk dat geocachers vaak geen 'groene' mensen zijn. En dat er vaak kinderen bij zijn in de leeftijd van 5 tot 15 jaar. Houd het daarom bij laagdrempelige activiteiten zoals boompjes verwijderen, plaggen, poelen schonen of snoeien. Taken die iedereen eenvoudig kan uitvoeren.

In ons voorbeeld gaan we aan de slag voor het gentiaanblauwtje, een bedreigde vlinder. Dat kunnen we het beste doen door dennetjes verwijderen en plaggen op de heide.

Tijd: ca. 4 maanden van tevoren

2. Maak afspraken met de beheerder

Wanneer je duidelijk hebt wil gaan doen, gaat dat natuurlijk in overleg met de beheerder van het gebied waar je aan de slag wil. Wanneer de beheerder ook met vrijwilligers aan de slag wil, is het handig om tenminste de volgende afspraken te maken:

- Hoe lang denken jullie dat de activiteit gaat duren (de ervaring leert dat een halve dag goed is, met name als het om zwaar werk gaat)
- Wat is het maximum aantal deelnemers?
- Wat zijn mogelijke data? (houd daarbij rekening met de Flora- en faunawet: geen werkzaamheden tussen 15 april en 15 augustus!)
- Waar kan je het beste verzamelen (een werkschuur bijvoorbeeld), wat zijn de coördinaten en het adres daarvan?
- Voor welke (beschermd) soorten ga je aan de slag?
- Zijn kinderen welkom?
- Zijn honden (mits aangelijnd) welkom?
- Wie regelt de koffie bij binnenkomst?
- Wie regelt de lunch na afloop?
- Is er een cadeautje voor de deelnemers?

In ons voorbeeld nemen we contact op met Staatsbosbeheer de Kempen, eigenaar van het natuurgebied de Strabrechtse Heide. Hier komt het gentiaanblauwtje voor. We besluiten om in februari een halve dag aan het werk te gaan met 35 mensen. We verzamelen bij de werkschuur van SBB, waar koffie en thee klaarstaat (geregeld door Staatsbosbeheer). Kinderen zijn welkom, honden alleen aangelijnd. De Vlinderstichting zorgt voor een lunch na afloop en een cadeautje voor de deelnemers.

Tijd: ca. 4 maanden van tevoren

3. Stel samen met de beheerder een programma op

Wanneer je bovenstaande afspraken met de beheerder van het gebied hebt kortgesloten, stel je een programma op. In ons voorbeeld ziet het programma er zo uit:

9.00 uur verzamelen bij een werkschuur + kopje koffie (SBB)

9.30 uur Welkom door Staatsbosbeheer: korte toelichting over het gebied

- 9.40 uur Welkom door De Vlinderstichting: korte toelichting over gentiaanblauwtje
- 9.50 uur einde introductie en onderweg naar werkgebied (onder leiding van SBB)
- 10.15 uur start werkzaamheden
- 13.00 uur: einde werkzaamheden
- 13.15 uur: kop soep en broodjes (beschikbaar gesteld door De Vlinderstichting).

Door het programma samen op te stellen weten jullie waar je aan toe bent en wie wat betaalt.

Tijd: ca. 3 maanden van tevoren

Maak een draaiboekje

Om goed in beeld te hebben wie wat doet, kan je naar aanleiding van de afspraken met de beheerder een draaiboekje maken. In ons voorbeeld ziet dat er zo uit:

Programma Geocache Strabrechtse Heide			
Zaterdag 23 februari			
TID	WAT	WIE	WAAR
8.45	Organisatie aanwezig	Jan, Jan, Sjaak en Kars	Werkshuur: Plaetse 71, 5591 TX Heeze
8.45	Koffie en thee klaarzetten	SBB	*
9.00	Inloop	Deelnemers	*
9.30	Korte introductie SBB over het gebied	SBB	*
9.40	Korte introductie Vlinderstichting over vlinders	Kars	*
9.50	Naar werklocatie	olv SBB	
10.15	Start werkzaamheden		
11.30	Soep en broodjes klaarzetten	Kars	Werkshuur
13.00	Einde werkzaamheden		
13.05	Terug naar de werkschuur	olv SBB	
13.15	Soep en broodjes eten	Allen	
13.30	Uitdelen geocoins	Vlinderstichting	
13.45	Einde		
Algemene gegevens			
Jan Vogels, Jan Manders en Sjaak Smits	06-xxxxxxx		
Kars Velling	06-xxxxxxx		

STAP2: JE ACTIVITEIT PUBLICEREN

Stel een tekst op voor de website

Wanneer je de activiteit online wil zetten, is het belangrijk dat er een goede begeleidende tekst bij staat. Iedereen die op de site komt kan dan direct meer informatie bekijken. In deze aankondiging staan tenminste duidelijk aangegeven:

- Datum wanneer de activiteit plaatsvindt
- Tijd
- Locatie waar je elkaar ontmoet (bij voorkeur een werkschuur of een parkeerplaats)
- Maximaal aantal deelnemers
- Aard van de activiteit
- Welke planten en/of dieren hebben er baat bij

Maak er een leuke, wervende tekst van, zodat mensen gemotiveerd raken om mee te doen. Plaats er indien mogelijk aansprekende foto's bij. Zie ook bijlage 1 voor een voorbeeldtekst.

Tijd: Maximaal 6 maanden van tevoren, minimaal 6 weken van tevoren

Maak een account aan op geocaching.com

Alle communicatie rondom geocaching verloopt via een centrale website: www.geocaching.com. Op deze website kan iedereen een account aanmaken, zowel gratis als betaald. Met het betaalde account heb je iets meer mogelijkheden, maar ook met de gratis variant kan je voor dit doeleinde prima uit de voeten. Voer je gegevens in op het aanmeldformulier en creëer zo je eigen account.

Plaats je activiteit op de website

Wanneer je account actief is, kan je het CITO-evenement aanmaken op de website. Ga in het menu naar spelen → verstopt & zoek een cache. Klik vervolgens rechts in beeld op het online formulier (<http://www.geocaching.com/hidden/createcache.aspx>).

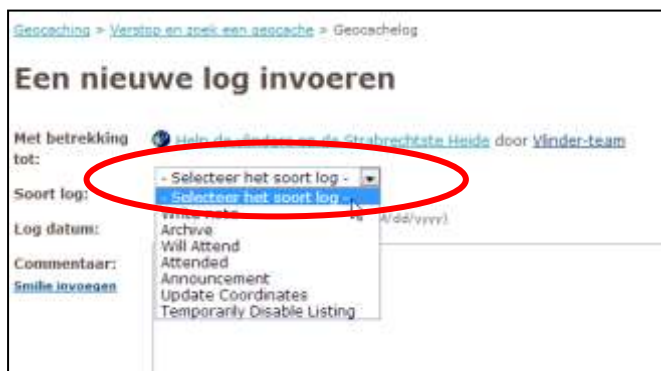
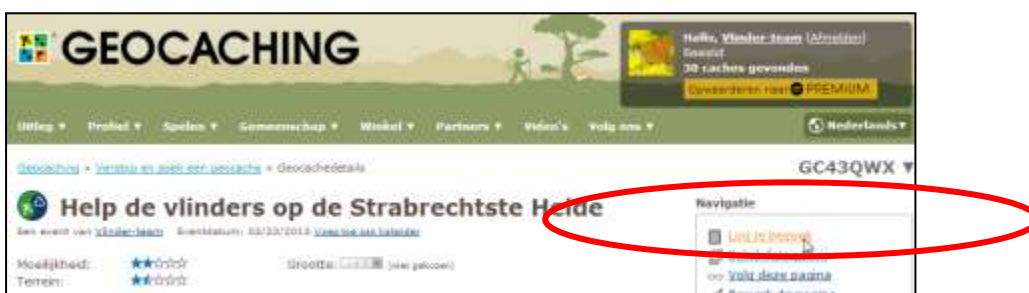

Let er bij het invullen van het formulier op dat het hier om een CITO gaat, en dus niet over een gewone cache. Plak de tekst die je bij de vorige stap hebt gemaakt in het formulier. Zie bijlage 1 voor een voorbeeldtekst.

Voor het aankondigen voor een CITO-evenement heeft deze website een vaste procedure. Na het plaatsen van de activiteit moet het evenement worden goedgekeurd door een reviewer van geocaching.com. Dit gaat vanzelf, je ontvangt een e-mail wanneer de activiteit is goedgekeurd (of de reden waarom hij niet wordt geplaatst). Dit duurt ongeveer 1 tot 5 dagen. Pas dan wordt de activiteit gepubliceerd en is inzichtelijk voor iedereen die een account heeft op geocaching.com. Men kan zich vervolgens via de site inschrijven.

Hou de inschrijvingen in de gaten

Zodra je activiteit is gepubliceerd, kan iedereen die een account heeft zich inschrijven. Dat gebeurt als volgt: Men klikt rechtsboven op 'log je bezoek'. In het volgende scherm kiest men voor 'will attend' en laat een tekstje achter (meestal met de naam van het team en met hoeveel mensen ze komen).

Alle 'will attends' verschijnen helemaal onderin in beeld, onder de beschrijving van de activiteit (de bovenste is de meest recente). Zo kan je zien hoeveel mensen er zijn ingeschreven. Is het maximum aantal deelnemers bereikt? Plaats dan een berichtje dat het event vol is. Ga helemaal rechtsboven naar 'log je bezoek' en kies voor 'write note'. Typ je bericht in het vak. Je berichtje verschijnt nu tussen de 'will attends'.

Vlinder-team
Member

😊 30

Write note

09/04/2012

Het maximaal aantal deelnemers voor de CITO in het Holtveen is 20 mensen. Op dit moment is dat maximum al gehaald. Nieuwe aanmeldingen worden op de reservelijst geplaatst.

Er zullen in oktober nog een aantal CITO's voor vlinders worden georganiseerd. Op 9 oktober zal er in Hoogersmilde een CITO voor vlinders worden gehouden, zie ook ([visit link](#)) en op 13 oktober is er een CITO bij Vasse: ([visit link](#))

Ook staan er voor november en december nog 3 in de planning in Noord-Holland en Drenthe, die worden binnenkort gepubliceerd.

Informeer de deelnemers

Een week voor het evenement informeer je de deelnemers over de precieze details. Zo wordt iedereen weer even herinnerd aan het feit dat ze zich hebben opgegeven, vaak volgen er dan ook nog een aantal afmeldingen. Je dit als volgt: Ga helemaal rechtsboven naar 'log je bezoek' en kies voor 'announcement'. Typ je bericht in het vak. Iedereen die een 'will attend' heeft gegeven ontvangt je berichtje in zijn mailbox.

Geef in je berichtje nogmaals de locatie en de tijd van ontmoeting. Het is gewenst om ook een telefoonnummer of e-mailadres te geven, zodat mensen zich direct bij jou kunnen afmelden.

Komen er afmeldingen zodat mensen van de reservelijst kunnen doorschuiven? Plaats dan twee of drie dagen later (weer via een announcement) een geupdate deelnemerslijst.

Vlinder-team
Member
30

Announcement 02/19/2013

Hallo deelnemers,

Komende zaterdag gaan we aan de slag voor vlinders op de Strabrechtse heide.

We verzamelen vanaf 9.00 uur in de werkshuur, op Plaetse 71, 5591 TX Heeze (coördinaten N51 23.830, E005 35.298). Het programma start om 9.30 met een korte introductie en een kop koffie. Na de introductie gaan we gezamenlijk carpoolen naar de plaglocatie langs de Strabrechtse dijk. Om 13.30 uur staan er soep en broodjes klaar voor iedereen.

Let op! Neem zelf werkhandschoenen mee, dat maakt het werk gemakkelijker. Denk ook aan een regenjas en laarzen.

Kan je toch niet komen? Laat het dan zo snel mogelijk weten, zodat mensen van de reservelijst nog mee kunnen doen. Afmelden kan via een write-note of via nummer 06-46146235.

De deelnemerslijst:

- Miekske 126 (2 personen)
- Inge-de-Mol (1 persoon)
- BeeksePythagoras (1 volwassene, 1 kind)
- theopoint (2 personen)
- tovenaarthejo (2 personen)

De reservelijst:

- Kaatje1975 + Fireblade (2 volwassenen, 2 kinderen)
- indianaajones (2 personen)
- Kiel82 (1 persoon)
- FRLK (1 persoon)

Kan je toch niet komen? Laat het dan zo snel mogelijk weten, zodat mensen van de reservelijst nog mee kunnen doen. Afmelden kan via een write-note of via nummer 06-46146235.

Groetjes,
Ineke (namens het vlinder-team)

STAP 4: UITVOERING

Op de dag van het evenement kan je het draaiboek volgen (zoals beschreven in stap 1).

Tips & trics

Een aantal tips om de dag zo soepel en leuk mogelijk te laten verlopen:

- **Maak een deelnemerslijst**
Zodat je iedereen die aanwezig is kan afstrepen. Door de teamnamen is het soms lastig te onderscheiden wie wie is, een lijst is dan heel handig
- **Zorg voor naamkaartjes**
Op de meest makkelijke manier: een rol schilderstape en een dikke stifty. Iedereen kan zijn naam dan op zijn jas plakken, dat praat makkelijker
- **Maak een logboek**
In het logboek kan iedereen opschrijven dat hij is geweest. Het is zeer gebruikelijk bij CITO's en natuurlijk een leuk aandenken.
- **Maak foto's**
Zorg voor iemand die foto's maakt van het evenement. Deze kan je later op de site plaatsen.
- **Organiseer een vervolgactiviteit**
Spreek met de beheerder af om in het seizoen nog een excursie te organiseren, zodat iedereen kan zien waar ze voor gewerkt hebben
- **Verzamel e-mailadressen**
Vraag bijvoorbeeld of mensen lid willen worden van de nieuwsbrief van je organisatie, zodat ze op de hoogte blijven en je later nog eens contact op kan nemen

STAP 5: AFRONDING

Meld je activiteit af

Na afloop van het evenement kan je op de webpagina van geocaching aangeven dat je hebt meegedaan en je reactie geven op het evenement. Wanneer je dat doet, telt de CITO als 1 gevonden cache. Alle deelnemersdoen dit, meestal op hele korte termijn. Het is leuk als je het zelf ook doet. Je kan dan ook je foto's plaatsen en iedereen bedanken voor deelname.

Afmelden werkt als volgt: Ga helemaal rechtsboven naar 'log je bezoek' en kies voor 'attended'. Typ je bericht in het vak en voeg eventueel je foto's toe

Archiveer je activiteit.

Na een aantal weken kan je het evenement op de site archiveren. Doe je dit niet, zal een reviewer er vanzelf om vragen.

Ga helemaal rechts in beeld naar 'archiveer de pagina'. Je pagina komt nu in het archief terecht. Je kan de pagina nog wel bekijken, maar mensen kunnen niet meer aanmelden of reageren.

The screenshot shows the Geocaching website interface. At the top, there's a navigation bar with 'GEOCACHING' and a user profile for 'Halle, Vlinder-team (Attended)'. The main content area displays the event 'Help de vlinders op de Strabrechtste Heide' with details like 'een event van vlinder-team', 'evenementdatum: 02/28/2013', and 'locatie van de cache'. It also shows the event's difficulty and terrain ratings, and its location in Noord-Brabant, Nederland. On the right side, there's a 'Navigatie' menu with several options. The option 'Pagina archiveren' is circled in red, indicating the step to archive the page.

STAP 6: EXTRAATJES

Om meer deelnemers naar je evenement te halen, kan je leuke extraatjes uitdelen. Binnen de wereld van geocaching bestaan heel veel voorwerpen die verzameld worden of cituleren via de caches. Je kunt hier op inspringen door geocoins of trackables te laten maken om je evenement te ondersteunen.

Geocoins

Als je budget hebt, is het heel leuk om bij alle Events geocoins uit te delen aan de deelnemers. Ze dienen als lokkertje bij inschrijving en zorgen voor doorwerking, omdat de munten ook na je activiteit in omloop blijven. Geocoins kunnen alle vormen en maten hebben, zolang er maar een officiële geocaching-code op staat. Deze code maakt iedere coin uniek.

De persoon die de coin ontvangt, kan deze middels de code registreren op www.geocaching.com. Hij geeft dan aan dat hij de eigenaar is van de coin. De munt kan vervolgens weer verstopt worden in een geocache, eventueel met een speciale missie. Een voorbeeld:

Jan doet met aan het CITO-event 'aan de slag voor libellen in het Kuinderbos'. Na afloop ontvangt hij een vlinderstichting-coin. Thuisgekomen registreert hij de coin op de website. Hij geeft aan dat de coin van hem is en geeft hem de missie 'zoveel mogelijk gemeenten in Nederland bezoeken'. Het weekend erop gaat Jan op zoek naar geocaches. In de gemeente Zwolle vindt hij de cache 'Swolse steentjes'. Hij laat zijn coin in de cache achter. Op de website van geocaching geeft hij aan dat hij de munt in de cache 'Swolse steentjes' heeft gedropt. Twee dagen later vindt Marjan ook de cache 'Swolse steentjes'. Zij treft daarin een mooie munt aan, met een vlinder erop. Marjan neemt de munt mee en kijkt thuis op de website van geocaching.com. Ze toetst de code in die op de munt staat. Marjan ziet dat Jan de eigenaar is van de munt en dat hij hem op het CITO-event van De Vlinderstichting heeft gekregen. Ook ziet ze dat het de bedoeling dat de munt zoveel mogelijk gemeenten bezoekt. Marjan geeft aan dat ze de munt uit de cache 'Swolse steentjes' heeft gehaald. Als ze het weekend erop in een andere gemeente gaat cachen, verstopt ze de munt weer in een andere cache, zodat hij gevonden kan worden. Zo zal de munt heel Nederland doorreizen. De website houdt automatisch bij waar de munt is geweest en wie hem als laatste heeft verstopt. Zo is voor de eigenaar altijd te traceren waar de munt zich bevindt.

Bijlage 2 – Blog van medewerker De Vlinderstichting

Vlindermeisje meets geocachers: een avontuur in 10 delen

Posted on september 30, 2012 by INEKERADSTAAT2012

De komende maanden ga ik kennis maken met de wereld van geocaching, CITO's en geocoins. Al ruim 5 jaar ben ik bezig met het beschermen van vlinders en via via kwam ik in contact met deze bijzondere hobby, die al door ruim 20.000 mensen in Nederland is ontdekt.

Geocachers gaan op zoek naar een 'cache': een 'schat' die ergens verborgen ligt en met GPS gevonden kan worden. Vaak liggen de caches in prachtige natuurgebieden. Het idee is dat mensen (of organisaties of verenigingen) caches verstoppen en de locaties van deze caches op internet te melden. Andere GPS-gebruikers benutten deze coördinaten om deze caches te vinden. Behalve het zoeken naar caches, kan je ook een Geocaching Event te organiseren. Een event is een bijeenkomst voor geocachers. Het doel is een bijeenkomst van geocachers om elkaar te zien, ervaringen uit te wisselen en bij te praten. Een speciale vorm van zo'n Event is een CITO, oftewel Cache In, Trash Out. In de praktijk betekent dat: aan het werk voor de natuur. Bijvoorbeeld het verwijderen van bomen op een stukje heide. Of het snoeien van een houtwal.

De Vlinderstichting zal deze winter minstens tien CITO Events in het kader van vlinders en libellen gaan organiseren. En ik zal ze allemaal meemaken. En me laten verrassen door de wereld van geocaching.

Met die vlinders zit het wel goed: op naar de eerste CITO!

CITO #1 Dwingelderveld

Posted on [september 30, 2012](#) by [INEKERADSTAAT2012](#)

[Bekijk alle foto's via deze link](#)

Vandaag is een bijzondere dag: voor het eerst in mijn leven zal ik een CITO Event bijwonen. En wel in het Dwingelderveld, net boven Hogeveen. Jacco en Maarten van Staatsbosbeheer zullen er zijn om de activiteit te begeleiden. Om half 9 arriveer ik op de plek van bestemming. Voor me stopt een auto met een bijzondere zin onder de kentekenplaat: 'I'm not lost, I 'm geocaching'. Dat belooft wat.

Al snel zijn alle 25 mensen gearriveerd. Er wordt druk gesproken over caches die de afgelopen tijd gevonden zijn. Zo leer ik dat het veel meer is dan alleen maar een kistje opsporen: het kan ook zo zijn dat er in een fake electriciteitshuisje een complete miniatur-grijpautomaat is gemaakt, waarmee je de cache eerst moet 'winnen'. Er gaat een wereld voor me open. Ondertussen bereiden Jacco, Maarten en ik de activiteit voor. Koffie, thee en koekjes gaan in de kruiwagen, zodat we halverwege even kunnen pauzeren. Ik leg alvast 3 voorbeeldjes van de geocoins op tafel, die alle teams na afloop zullen krijgen. De coins blijken populair bij de geocachers, direct wordt er gekeken naar de code die erop staat, zodat deze ook gelogd kan worden.

Gelukkig weet ik meer van vlinders. Vandaag gaan we aan het werk voor kommavlinder, heivlinder en gentiaanblauwtje. Deze vlinders zijn afhankelijk van bepaalde planten. In het Dwingelderveld staan deze planten, maar op sommige plekken worden ze overwoekerd door anderen planten. Door bepaalde stukken weer open te maken kunnen hier weer nieuwe planten groeien en krijgen de vlinders meer leefgebied. Ik geef wat uitleg en laat wat foto's zien en dan zijn we klaar om aan de slag te gaan.

Beheerders Jacco en Maarten delen de plagschoppen uit. Oppassen geblazen, want ze zijn razend scherp. Na een stukje lopen over de hei zien we waar we aan het werk kunnen: er zijn perceeltjes afgezet met rood-wit wapperende lintjes. Al vakken zijn zo'n 3 bij 4 meter groot en binnen deze vakken moet de bovenste laag worden weggehaald. Aan het werk! We splitsen in kleinere groepjes zodat we elkaar niet in de weg zitten. Al snel kom ik er achter dat de geocachers vandaag zijn gekomen om te werken. Eenmaal de slag te pakken worden de vakken in een flink tempo afgeplagd. De plaggen worden naast de vakken opgestapeld en vormen daarmee weer broeihopen voor bijvoorbeeld adders, die hier ook voorkomen. Tijdens het werk wordt, bij wie nog adem over heeft, bijgepraat over de laatst gevonden caches. Ik hoor veel nieuwe termen die me niet altijd wat zeggen, maar het is ook pas de eerste CITO..

Na een rondje koffie wordt weer met volle inzet doorgewerkt, tot een flinke stortbui ons dwingt te schuilen. Met nog 10 minuutjes te gaan besluiten we ermee te stoppen: op 1 vak na is alles gedaan. Een supergoed resultaat vind ik zelf en Jacco en Maarten beamen dat.

Ik vis mijn campingstel uit de achterbak en met dank aan een geleende pan van een boer uit de buurt kan de tomatensoep worden opgewarmd. Ondertussen deel ik de geocoins uit, die door de mensen met een smartphone direct worden geactiveerd. Een van de deelnemers legt me uit dat ik alle nummers van munten die ik uitdeel zou moeten noteren, zodat ik ze zelf ook kan volgen. Het zit er namelijk dik in dat een groot deel van de coins op andere continenten terecht gaan komen. Wanneer je er een vindt is het namelijk de bedoeling dat je hem weer ergens anders achterlaat en zo kunnen coins vele kilometers afleggen. Iemand vertelt dat hij tijdens een recente vakantie een coin op de poolcirkel heeft achtergelaten, die ook heel snel weer gevonden werd (door iemand die hem weer in Duitsland verstopte). Aangezien ik honderden coins heb laten maken, is het was lastig om alle nummers te noteren (iedere coin heeft een uniek nummer), maar het idee om ze allemaal te volgen spreekt me aan. Tegen 13 uur keert iedereen weer huiswaarts. Wat een productieve en gezellige ochtend was het! We hebben veel werk verzet, de deelnemers hebben iets geleerd over vlinders en ik weet wat meer over geocaching. Een geslaagd eerste CITO! Wordt vervolgd: de volgende CITO is op dinsdag 9 oktober in Hoogersmilde.

Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of <http://www.geocaching.com>. Alle CITO's worden gepubliceerd onder de naam *vlinder-team*

CITO #2: Hoogersmilde

Posted on oktober 10, 2012 by INEKERADSTAAT2012

[Bekijk alle foto's via deze link](#)

Van alle tien CITO-events die voor vlinders georganiseerd worden, is er maar 1 op een doordeweekse dag. De animo is er echter niet minder om: met 27 man sterk staan we op een schitterende zonnige morgen in Hoogersmilde, Drenthe.

Een paar bekende gezichten, maar ook een heleboel nieuwe. Ik begin al te wennen aan alle geocaching-petjes, rugzakken en truien. Als iedereen er is (overigens keurig op tijd!) gaan we van start. Na mijn verhaaltje over vlinders vertelt Wouter de Vlieger van Staatsbosbeheer iets over het gebied waar we aan de slag gaan.

Vandaag gaan we plaggen en opslag verwijderen voor heivlinder, kommavlinder, heideblauwtje en gentiaanblauwtje. En dan blijkt dat ik ook vaktermen gebruik! Iemand vraagt namelijk wat 'opslag verwijderen' eigenlijk betekent. Voor biologen en aanverwanten (aangezien ik bosbouw heb gestudeerd ben ik technisch gezien geen bioloog) is die term namelijk heel logisch, maar -begrijpelijkerwijs- snapt niet iedereen wat er bedoeld wordt. Het woord 'opslag' slaat op bomen. Daar waar 1 grote boom staat, zullen heel snel ook veel jonge boompjes groeien. Zeker in een open terrein als heide, waar we vandaag zijn. Daar is namelijk veel licht: daar houden jonge boompjes wel van! En, zo legt Wouter uit, "het doel van de natuur is altijd het vormen van bos". Dat kan eiken- beuken- of wilgenbos zijn, maar bos moet er komen. Daarom verspreiden grote bomen zoveel mogelijk zaden, zodat overall jonkies uit de grond schieten. En die jonkies, allemaal bij elkaar, noemt men 'opslag'.

Vakterm of niet: van die opslag moeten we af. Want wij willen hier geen bos, maar heide! Goed voor vlinders en ook veel andere dieren en planten. Van oudsher werd hier door boeren geplagd, maar die zijn al lang verdwenen. Aan de slag dan maar! De rit naar de werkplek blijkt meer uitdaging dan gedacht, gezien ondoordringbare hekken (of, zoals 'the amazing a's' het verwoordden: "Met al die geocachers om je heen zou je toch denken dat er wel iemand een tool bij zich zou hebben om een hek te openen.."), maar we komen er. En net als de vorige keer wordt er direct aangepakt. Plagschoppen, zagen en scharen, iedereen gaat direct aan de slag.

Opslag verwijderen blijkt, net als plaggen, te gaan om het maken van meters. Steeds een stukje verder. En dat schiet lekker op met zoveel enthousiaste mensen! Al snel moet ook de 'moederboom' om, die grote den die zorgt voor alle babydennetjes. Dat valt niet mee met alleen handzaagjes, maar je bent doorzetter of niet. Na ongeveer 30 minuten bloed, zweet en tranen gaat de den neer.

Ondertussen probeer ik iets op te steken. Zo leer ik wat een 'multi' is, een term die ik al een paar keer heb horen vallen. Bij een multi loop je niet in 1 keer naar je einddoel, maar moet je

een aantal punten vinden. Bij ieder punt krijg je een aanwijzing, die je weer naar het volgende punt leidt. En als het goed is vind je dan uiteindelijk de cache. Van team Yellow Lippo leer ik dat geocaching ook een prachtige vakantie-activiteit is: lopend of op de fiets, je komt op de mooiste plekken. De aanschaf van die GPS begint steeds meer te lonken... Om kwart over twaalf is het werk gedaan en is het tijd voor koek en zopie (erwtensoep dit keer). Ik moet wel even dwingend op de claxon drukken om ook daadwerkelijk iedereen zo ver te krijgen om te stoppen met werken, maar dat lukt. Tijdens de lunch wordt er weer druk uitgewisseld met munten en andere voorwerpen, die allemaal een code hebben. Tot mijn verrassing is er zelfs iemand die de code op haar rugzak heeft staan! Anderen kunnen die code loggen, en zo kan jij terugvinden wie jou allemaal gezien heeft. Het is een bijzondere wereld, maar ik kan er wel aan wennen.

Tevreden rij ik met een auto vol plagschoppen terug naar Landschapsbeheer Drenthe, waar de spullen voor vandaag geleend werden. Zaterdag is er weer een CITO. Ik heb er nu al zin in!

CITO #3: Springendal

Posted on oktober 15, 2012 by INEKERADSTAAT2012

[Bekijk alle foto's via deze link](#)

De derde CITO in de serie van tien Vlinderstichting-events brengt me in Overijssel. En wel in het prachtige gebied de Strengen, onderdeel van het Springendal. Een CITO met voor mij een bijzonder tintje. Want dit event is, behalve met Staatsbosbeheer, ook georganiseerd samenwerking met Hans (aka Montebaldo): de persoon waar het allemaal mee begon.

In maart van dit jaar kwam ik via collega Albert in gesprek met Hans. Hij is al jaren bevlogen geocacher en vrijwilliger in de natuur. Via Hans raakte ik bekend met het fenomeen 'CITO' (wat dat is? Lees meer

op <http://inekeradstaat.wordpress.com/2012/09/30/vlindermeisje-meets-geocachers-een-avontuur-in-10-delen/>), en is deze mooie serie evenementen tot stand gekomen. Dus een CITO samen met Hans kon natuurlijk niet ontbreken.

Het weer lijkt niet mee te werken, want we vertrekken uit Bennekom in de stromende regen. En de voorspelling is ook al niet best. Maar als we Ootmarsum binnenrijden zien we heel voorzichtig wat opklaringen.. en wanneer we arriveren bij de werkschuur van Staatsbosbeheer is het droog.

Vroege vogels 'team guppies' en 'vogelen' zijn al aanwezig. Er wordt koffie gezet en langzaam druppelen ook de andere deelnemers binnen. Een grote groep deze keer: 55 man sterk! Dat mag ook wel, want we zijn in een bijzonder gebied, zo vertelt Geert Euverman van Staatsbosbeheer in zijn inleiding. Tot midden jaren negentig was dit namelijk nog een hoogproductief landbouwgebied. Daarna is het afgeplagd, en sinds 1999 rollen ze hier van de ene verbazing in de andere, omdat er zoveel bijzondere planten blijken te groeien. Het grootste deel wordt jaarlijks gemaaid. Maar het deel waar wij vandaag aan het werk gaan wordt juist niet gemaaid: hier ontwikkelt zich een soortenrijke heide. Het meest bijzondere zijn de jeneverbessen, die hier met tientallen zijn gekiemd. Deze soorten wil Staatsbosbeheer graag houden, maar aangezien je dan niet meer kunt maaien, zien ook vooral berken hun kans. Zonder deze regelmatig te verwijderen, was hier al een heel bos ontstaan. Dat wordt onze missie vandaag: eruit met die berken. En de jeneverbessen mogen dus niet verwijderd worden! Volgens Geert staat daar een lijfstraf op 😊. Gelukkig krijgt iedereen een hele duidelijke uitleg hoe je berken en jeneverbessen kan herkennen. Dus we kunnen aan de slag!

Omdat we met zoveel zijn, splitsen we de groep in tweeën en gaat een deel van de groep eerst op excursie met collega Albert. Hij weet behalve veel van vlinders ook veel van planten, paddenstoelen en vogels. Een leerzame wandeling dus! Halverwege de ochtend wisselen de groepen om, zodat het werk onverminderd door kan gaan.

Sinds een paar dagen ben ik ook in het bezit van een Smartphone, en heb inmiddels ook al de app van geocaching.com gedownload. O jee... word ik nu ook besmet met het geocaching-virus? Wie weet kan ik volgend jaar wel melden dat de eerste 800 caches binnen zijn!

Na het werk is er uiteraard weer tijd voor soep, broodjes en napraten. Ook krijgt iedereen een coin mee naar huis. Als alles is opgeruimd stappen wij ook weer in de auto. Zodra we bij de werkschuur wegrijden, begint het te gieten van de regen. Dat mooie van de hele ochtend weer zullen we dan wel afgedwongen hebben..!

De volgende CITO is op 17 november in Schoonloo. Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>. Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #4: Hart van Drenthe

Posted on november 19, 2012 by INEKERADSTAAT2012

Na een paar weken rust, zullen de komende weken weer vier CITO's gehouden worden. De eerste van de serie is in het Hart van Drenthe, bij Boswachterij Schoonloo. De 'harde kern' die zich inmiddels heeft gevormd bij de CITO's is Drenthe, is aanwezig. Dat belooft wat...

De organisatie heb ik vandaag overgelaten aan collega Kars. De dag voor de CITO moet ik namelijk naar een vergadering in Kopenhagen (ja, ook dat hoort bij werken bij De Vlinderstichting) en ik weet niet precies of ik wel op tijd terug ben. Maar dat lukt, en om half 11 kom ik bij de werkschuur aan. Onder leiding van Pauline van Staatsbosbeheer is de groep in tweeën gesplitst en ik kan aansluiten bij het groepje dat in het veen aan de slag is. De andere groep is bij Kamp Westerbork aan het plaggen en boompjes verwijderen.

Zoals inmiddels bijna traditie tijdens een Vlinderstichting-CITO, is het stralend weer. In het veengebied waar we vandaag zijn leeft een bijzondere vlinder: de veenbesparelmoervlinder (dubbele woordwaarde). Deze vlinder is helemaal afhankelijk van het veen als leefgebied. Dat moet dus behouden blijven, en dat gaat niet altijd vanzelf. Vandaag is het de bedoeling dat de 'opslag' verwijderd wordt (wat opslag is lees je in mijn vorige blog), in dit geval in de vorm van dennetjes. Natuurgebieden in Nederland hebben vaak last van de zogenaamde 'ver'-thema's: verzuring, verdroging en vermesting. Verdroging is voor een veengebied natuurlijk niet goed en de dennetjes versnellen dat proces. Zij zuigen met hun wortels water op uit het veen en verdampen het vervolgens. Weg ermee dus!

Met de lichtgewicht vlijmscherpe scharen die Staatsbosbeheer beschikbaar heeft gesteld kunnen we de dennetjes vrij moeiteloos wegnippen. Maar je bewegen door het veen is wat minder moeiteloos; zoals het een veen betaamt is het kletsnat en is het een behoorlijke uitdaging niet tot je knieën in een veenput te zakken. Oppassen geblazen dus, en bij elke stap goed kijken waar je je voeten neerzet. Niet iedereen blijft helemaal droog, maar gelukkig niet meer dan een paar natte voeten. Om het leven iets gemakkelijker te maken worden er een aantal rijplaten neergelegd, zodat we in ganzenpas achter elkaar het eerste stukje

gemakkelijker kunnen overbruggen. Als liefhebber van bijzondere planten geniet ik stiekem enorm van het rondstappen in Sphagnum, veenmos dat karakteristiek is voor dit gebied.

Ondertussen wordt ook alles op film vastgelegd door een vrijwilliger van Staatsbosbeheer. Hij legt de werkzaamheden vast en houdt een kort interview met Kars. Je kunt het filmpje bekijken via <http://www.youtube.com/watch?v=wy781IuOKJ8>. Ondertussen blijft de zon maar schijnen en verdwijnen er steeds meer dennetjes. Zoals altijd wordt er keihard gewerkt. Aan het einde van de ochtend zijn alle dennetjes uit het veen verdwenen, en hebben we een grote berg gemaakt van alle verwijderde bomen. Dat moet helemaal goed komen met de volgende generatie vlinders!

Aan het begin van de middag gaan we terug naar de werkschuur, waar Kars heeft gezorgd voor soep en broodjes. Dat overdragen van de organisatie is zo gek nog niet! Maar voordat ik mag aanvallen, wacht mij nog een verrassing. Met Geu (team 'ikkeben') had ik van tevoren al afgesproken dat hij een nieuwe cache zou plaatsen in de buurt van de werkschuur. In het kader van mijn kennismaking met geocachers kan ik dan zien hoe je cache moet loggen. Maar er blijkt nog meer aan vast te zitten: zodra er een nieuwe cache online komt, is het ook nog de uitdaging wie hem het eerst vindt. Dat heet 'FTF', oftewel 'First to Find'. En deze eer laat team 'ikkeben' vandaag helemaal aan mij. Eerste een korte instructie 'hoe werkt een GPS' om vervolgens op zoek te gaan naar de cache. Als een echte beginner ben ik zo druk met staren naar het scherm, dat ik de cache (die volgens de experts helemaal niet moeilijk is) straalvoorbij loop. Maar met wat aanwijzingen kom ik er toch 😊. Er is werk van gemaakt: een prachtig vlinderhuisje, beplakt met gekleurde vlinders. In het huisje bevindt zich een kistje met een daarin een boekje. In dit boekje mag ik in het vakje 'FTF' mijn naam schrijven. YES! (Met dank aan Gerdien van team 'familie Jansen' voor de foto's!)

Behalve een boekje om te loggen, zitten er in het blik ook nog allerlei voorwerpen. Deze voorwerpen mag je meenemen, zolang je maar iets van gelijke (of meer-)waarde terug legt. Op die manier hopen we ook dat de geocoins van De Vlinderstichting, die we na iedere CITO uitdelen, zich door Nederland verspreiden.

Als iedereen lekker gegeten heeft gaan mensen langzaam naar huis. Maar niet voordat ze de cache, die toepasselijk 'Lepidoptera' heet, te loggen. Vlinders behoren binnen de klasse insecten tot de orde Lepidoptera. De letterlijke vertaling daarvan is 'schubvleugeligen'. De vleugels van vlinders zijn namelijk bedekt met schubben, die op verschillende manieren licht absorberen. Zo krijgen ze de voor ons zichtbare kleuren en tekening.

Rond half 3 ga ik weer richting Bennekom. Eenmaal thuisgekomen ren ik direct naar de laptop, om mijn FTF via geocaching.com online te zetten. Op de site zie ik dat een aantal mensen na afloop nog een cache hebben gezocht in de buurt. Een zogenaamde multi, waarbij een verschillende puzzels moeten worden opgelost. Stiekem baal ik een beetje dat ik niet ben meegegaan, want dat had ik ook wel willen meemaken.. Maar wie weet volgende keer beter! Onder het genot van een toastje met cranberrypate (hoe toepasselijk!) zet ik mijn FTF online. En dat is één...

De volgende CITO is op 24 november op de Strabrechtse Heide. Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>. Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #5: Strabrechtse Heide

Posted on november 26, 2012 by INEKERADSTAAT2012

De vijfde CITO brengt me, na Drenthe en Overijssel, in Brabant. Op de Strabrechtse Heide, waar een van de grootste populaties van het gentiaanblauwtje leeft. Al om 9 uur staat de koffie klaar. Boswachter Jap Smits van Staatsbosbeheer heet ons vandaag welkom in zijn prachtige natuurgebied.

Dertig man sterk staan klaar om werk te verzetten voor vlinders. We beginnen met een korte introductie. Ik vertel iets over het gentiaanblauwtje, een bijzondere vlinder met een hele bijzondere levenswijze. Deze vlinder is namelijk van twee dingen afhankelijk: klokjesgentiaanen en mieren. De klokjesgentiaan is een plant. De vlinder legt haar eitjes uitsluitend op deze plant en dankt er daarom ook haar naam aan. De jonge rups eet zich vanuit het eitje direct de bloem in en eet vooral van het vruchtbeginsel. Het eitje moet dus precies op het goede moment gelegd worden. Gelukkig is het gentiaanblauwtje heel goed in timing. En dan komt de finishing touch: na een dag of tien laat de rups zich op de grond vallen en wacht tot hij wordt meegenomen door een bossteekmier of een moerassteekmier. De mieren verzorgen de rups tot hij zich gaat verpoppen. De pop overwintert in het mierennest en volgend jaar komen de nieuwe vlinder tevoorschijn. Als dat niet bijzonder is... zeker de moeite waard om een dagje voor aan de slag te gaan!

Genoeg theorie dus: aan het werk. Om te zorgen dat er zoveel mogelijk klokjesgentiaanen kunnen kiemen gaan we stukjes plaggen op de hei. Ook moeten er berken verwijderd worden, omdat die de hei langzaam overnemen (de natuur wil tenslotte bos worden, zoals ik in mijn eerdere blog ook al schreef. Onder de bezielende leiding van Jap Smits en Jan Manders en de twee vaste plagers van de blauwe brigade (Jos en Bernard) van Staatsbosbeheer wordt uitgelegd hoe je het beste kan plaggen. Je moet het namelijk wel goed doen wil de vlinder er daadwerkelijk van profiteren.

Zoals ik inmiddels van geocachers gewend ben wordt er weer keihard gewerkt. Een groep gaat plaggen, een tweede groep valt aan op de berkenboompjes. De bomen gaan in rap tempo neer. En er sneuvelen zelf twee plagschoppen omdat er zo ijverig gestoken wordt. Waar gehakt wordt vallen in dit geval letterlijk spaanders.. Maar natuurlijk is er ook veel ruimte voor wat ouderwetse gezelligheid. Tijdens het bomen zagen worden volop chocoladepepernoten uitgedeeld, want ook voor de innerlijke mens moet uiteraard gezorgd worden.

Ondertussen leer ik natuurlijk ook weer iets bij over geocaching. Ik kom te weten dat hier in de buurt een aantal 'Earth Caches' liggen. Bij zo'n cache is er fysiek niks te vinden, maar moet je een aantal vragen beantwoorden die met het gebied te maken hebben. De antwoorden daarvan zet je op de site, plus een foto als bewijs dat je er geweest bent. Ook leuk, en heel educatief! Ook loop ik nog even een rondje langs de auto's en sta weer versteld van alle stickers en codes die daarop staan.

Terwijl iedereen gestaag doorwerkt, ga ik terug naar de werkschuur om de lunch voor te bereiden. Tegen 13 uur komt iedereen weer binnendruppelen. Jap van Staatsbosbeheer vertelt me dat hij graag een excursie voor de deelnemers wil organiseren in juli, zodat iedereen ook kan zien waar het werk allemaal voor gedaan is. Dat gaan we zeker doen! Tijdens de broodjes vraagt iemand me waar 'het logboek' is. Het logboek..? Dat is weer nieuw voor mij... Het blijkt dat het gebruikelijk is om aan het eind van een CITO een logboek neer te leggen, zodat iedereen daar iets in kan schrijven. Een soort gastenboek dus. Zo gezegd zo gedaan! Iemand heeft nog wel een notitieboekje in zijn auto liggen (bedankt BonBonYves!) en het vlinder-team CITOlogboek is geboren. En natuurlijk meteen door alle deelnemers getekend.

Halverwege de lunch ontdekken we nog een overwinterende dagpauwoog in de werkschuur, wat mij weer gelegenheid geeft om iets te vertellen over vlinders en hoe ze overwinteren. Leuk! Tegen tweeen keer iedereen voldaan huiswaarts. Terug in de auto realiseer ik me dat mijn CITO-avontuur u al op de helft is: vijf voorbij, vijf te gaan. Als die allemaal net zo leuk worden als de afgelopen weken dan belooft dat nog heel veel goeds! Alle foto's van het event kan je [hier](#) vinden Lees ook de [blog van Jap Smits](#) De volgende CITO is op 1 december op het Terhorsterzand. Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>. Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #6: Terhorsterzand

Posted on december 2, 2012 by INEKERADSTAAT20121 reactie

Dankzij goede contacten met enthousiaste beheerders, zijn 4 van de 10 CITO's die we gaan doen in Drenthe. Vandaag de laatste van de serie: het Terhorsterzand. En ook weer net even anders als alle anderen, want hier leeft het veenbesblauwtje.

De zon komt nog maar net boven de horizon uit als we rond negenen verzamelen. Het is koud, maar kraakhelder. We parkeren aan een parallelweg van de A28, ter hoogte van Spier. Ik vraag me af waar Jacco en Maarten van Staatsbosbeheer ons naartoe brengen.. maar als we tien meter verderop een veerooster oversteken en het pad een flauwe bocht maakt, staan we direct in een prachtig natuurgebied!

Als je stilstaat krijg je het koud en daarom houden we de introductie kort en gaan we snel aan de slag. Twee verschillende werkzaamheden vandaag: plaggen en bomen weghalen. Ook hier is de natuur weer aan het werk om het gebied om te vormen tot bos. De dennen en berken die als eerste omhoog komen mogen verwijderd worden. Het plaggen doen we om te zorgen dat de voedselplanten van de heivlinder en de kommavlinder weer kunnen groeien.

Nadat het plagteam is vertrokken met de gevleugelde tekst "Dat is lachen, wij gaan plaggen" gaat ook het zaagteam aan de slag. De eerste bomen gaan al snel tegen de grond en binnen een half uurtje is het eerste stuk helemaal vrij van bomen.

We verplaatsen naar een ander stukje, waar het veel natter is. Hier begint een veengebied, waar een bijzondere vlinder gehuisvest is: het veenbesblauwtje. In Nederland leven drie verschillende ‘veenvlinders’: het veenbesblauwtje, het veenhooibeestje en de veenbesparelmoervlinder. Vroeger kwamen ze allemaal in deze contreien voor. Maar onder andere door het afgraven van het veen zijn deze vlinders hard achteruit gegaan. Om die reden is De Vlinderstichting de campagne Tienvoor12! gestart, waarbij geprobeerd wordt om deze vlinders in Nederland te behouden.

De veenbesparelmoervlinder is hier verdwenen, maar komt in de buurt nog wel voor (daar hebben we al hard voor gewerkt, zie mijn [blog over CITO 4 in het Hart van Drenthe](#)). Het veenhooibeestje is hier ook al jaren niet meer gezien. Maar het veenbesblauwtje is er nog. Nog maar net. Er worden steeds minder vlinders gezien. Maarten van Staatsbosbeheer vertelt dat je ze vroeger bij ieder veentje zag vliegen. Maar tegenwoordig moet je er naar zoeken. Dat geeft ons extra motivatie om stevig aan de slag te gaan. In al het enthousiasme zaagt een van de deelnemers in haar hand en krijg ik zelf een zwiep van een dennentak in mijn gezicht. Gelukkig valt het allemaal mee en kunnen we om half 11 allemaal vrolijk aan de koffie met koek.

Na de pauze gaat iedereen weer aan het werk. Mij wacht echter wederom een verrassing. Marjan (team hekkie33) heeft samen met een collega-cacher hier een speciale cache neergelegd. En ook nu heb ik de eer om hem als eerste te loggen. Wel wordt duidelijk gemaakt dat dat de laatste keer is en dat het nu uit is met de privileges :). Deze keer is het natuurlijk wel iets moeilijker: een multi. Hoe zat dat ook alweer? Er zijn verschillende soorten caches weet ik inmiddels: een ‘traditional cache’, waarbij de coördinaten die je krijgt de locatie zijn van de cache, een ‘mystery-cache’, waarbij je eerst een puzzel(tje) moet oplossen om het coördinaat te vinden en een ‘multi-cache’, waarbij je op ieder punt aanwijzingen moet zoeken voor het volgende coördinaat. En dan zijn er vast nog een heleboel andere varianten, maar die ken ik nog niet. Hoe dan ook: vandaag moet ik met een multi aan de slag. Een multi met een hele toepasselijke naam: hesperia comma – de kommavlinder. Wat leuk bedacht! En wat ben ik trots dat er dankzij ‘mijn’ CITO’s nu al 2 vlindercaches bij zijn gekomen (twee weken geleden werd ‘Lepidoptera’ openbaar).

Eerst leidt de GPS me naar een bord, waar ik een met behulp van een aantal cijfers een nieuw coördinaat uitpuzzel. Aan de hand daarvan komt ik bij een paaltje. Daarop staan verschillende letters, die ook weer leiden tot een locatie. Dat is het eindpunt. Ik krijg ook nog een cryptische aanwijzing om het iets makkelijker te maken. Van de vorige keer heb ik

geleerd om me niet blind te staren op de GPS, dus nu kijk ik om me heen. Al snel zie ik de cache, die er wederom prachtig uitziet! En mag ik mijn naam schrijven bij 'FTF'. Mako2 logt als tweede.

Na het loggen voegen we ons weer bij de groep. Rond kwart over 12 is het tijd voor broodjes en soep. Welverdiend na een ochtend werken in de kou. Er worden nog wat ervaringen uitgewisseld en verschillende mensen gaan nog verder, op zoek naar andere caches die hier in de buurt liggen. Inmiddels begint het te betrekken, dus ik besluit naar huis te gaan. Na een half uurtje onderweg begint mijn oog, die flink geraakt is door de dennentak, behoorlijk te prikken. Ik denk nog dat het komt door geconcentreerd op de weg kijken, maar eenmaal thuis wordt het niet beter. Toch maar naar de huisarts, waar blijkt dat de tak een krasje heeft gemaakt op mijn hoornvlies. Dat doet gemeen pijn. Maar gelukkig kan je oog zich ook razendsnel herstellen, dus over twee dagen ben ik weer zo goed als nieuw. En ach, met 1 oog kan je ook typen..

Inmiddels heb ik de app van geocaching op mijn telefoon gezet en kan ik zien welke caches er allemaal in de buurt zijn. Met mijn ene oog begin ik, samen met Marcel die als tweede oog fungeert, met een 'mysterie cache'. Op slechts 400 meter afstand van ons huis hebben we hem al snel gevonden. Ik blijf er al jaren elke dag langs te komen op te fiets.

Van Ikkeben heb ik geleerd hoe je een banner op je account kan plaatsen als je een cache gevonden hebt. Dat is ook gelukt en de banner van hesperia comma en Lepidoptera prijken nu op het account van vlinder-team. Is dit het begin van een echte geocache-besmetting..? Cachers uit Drenthe: hartelijk bedankt allemaal voor jullie inzet, enthousiasme en alles jullie me geleerd hebben over deze bijzondere hobby. Hopelijk treffen we elkaar in de toekomst nog eens!

Alle foto's van het event kan je [hier](#) vinden

De volgende CITO is op 8 december op het Zwanenwater. Meer weten?

Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>.

Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #7: Zwanenwater

Posted on december 10, 2012 by INEKERADSTAAT2012Een reactie plaatsen

Het is volop winter in Nederland. In Bennekom ligt een dik pak sneeuw, overal staan files en de treinen rijden niet meer. Vrijdagavond komen er dan ook een aantal verontruste telefoontjes binnen: hoe moet dat met de CITO? Gaat het nog wel door? Gelukkig ziet de beheerder van het Zwanenwater in Callantssoog geen enkel probleem, in de sneeuw kan gewoon gewerkt worden.

En dus vertrekken we (vandaag gaat mijn vader mee, die wel nieuwsgierig is geworden na het zoveelste CITO-verhaal) zaterdagochtend vroeg richting de kop van Noord-Holland. Het belooft een prachtige (winterse) dag te worden, wat betekent dat ook de laatste CITO van dit jaar helemaal droog zal blijven. De wegen zijn schoon en onderweg hebben we geen last van de sneeuw; er is zelfs nog tijd voor een kopje koffie en een croissantje bij de bakker in Callantssoog voordat we naar het verzamelpunt rijden.

Om 10 uur verzamelen alle 32 deelnemers zich in de werkschuur van het Zwanenwater. De zon staat hoog aan de hemel, de lucht is strakblauw en het gebied ziet er adembenemend uit in de sneeuw. Eerst even een kopje koffie om warm te worden en wat uitleg over het gebied en het werk wat we gaan doen. Vandaag is dat gericht op de heivlinder. Er groeien eiken en berken in het gebied, die moeten worden weggehaald. Beheerder Lucien Knol van Natuurmonumenten vertelt dat ze inmiddels weten wat er gebeurt als je niets doet in het gebied: dan ontstaat er of een kale vlakte, of kraaiheide, of bos. Alle varianten herbergen veel minder planten en dieren dan de plekken waar wel wat gedaan wordt aan beheer. Het is dus belangrijk voor de natuur om het gebied goed te beheren. Om die reden zijn hier, samen met de beheerders van Natuurmonumenten, regelmatig vrijwilligers aan het werk. Maar het gebied is groot, dus onze hulp is zeer welkom. Na een uitleg over het gebruik van het gereedschap gaan we aan de slag. Een prachtige wandeling leidt ons naar de werkplek, en er worden onderweg veel foto's gemaakt. Het weghalen van de bomen zorgt voor meer ruimte voor andere planten. En dat zijn de planten die de heivlinder nodig heeft om te kunnen overleven. Op dit moment kunnen we de heivlinder helaas niet zien: hij is als rups aan het overwinteren. Diep verstoep in een graspol trotseert hij de kou, zodat hij volgend jaar als vlinder tevoorschijn kan komen.

Alle bomen en struiken die we weghalen, mogen op grote bergen verzameld worden. De jongste deelnemer ziet daar direct een taak weggelegd als 'aanstamper': al springend op de hoop zorgt ze dat de stapel mooi compact blijft. Al snel begint het te lijken op een enorm ooievaarsnest midden op de hei. Het ziet er vreemd uit, maar zo'n takkenhoop komt weer goed van pas voor allerlei vogels en kleine zoogdieren, die er beschutting vinden.

Tijdens de werkzaamheden wordt uiteraard ook lekker bijgepraat. Deze meeste mensen komen uit omgeving Noord-Holland, maar er zijn ook mensen uit Drenthe en Friesland die de reis naar Callantsoog hebben gemaakt. Over en weer worden cache-ervaringen uitgewisseld. En nu kan ik ook meepraten, want vorige week heb ik natuurlijk zelf voor het eerst helemaal zelf een cache gevonden ([lees meer in mijn vorige blog](#)). Op de kaart heb ik al gezien dat er ook een aantal nano's bij mijn huis in de buurt liggen: caches die heel erg klein zijn. Ik vraag wat dat precies inhoudt. Niet echt voor beginners blijkt: in Den Helder ligt een nano die vastzit aan de onderzeeboot die van het Marinemuseum. Alle locals beamen dat die beslist niet gemakkelijk te vinden is en dat je dan eigenlijk wel wat ervaring moet hebben met zoeken (of beginnersgeluk natuurlijk!). Misschien moet ik daar nog maar even mee wachten dan.

Onderwijl verdwijnen er steeds meer bomen en worden de stapels steeds hoger. Dat wordt een waar paradijs voor de heivlinder volgend jaar! Tegen 12 uur verlaat ik de groep om aan de slag te gaan met de lunch. Die is welverdiend na een ochtend werken in de sneeuw!

Tijdens het eten worden er volop coins uitgewisseld. Ook gaat het logboek rond, dat sinds CITO #5 in het leven geroepen is. Als de soep eindelijk warm is en iedereen zijn buik vol heeft, gaat iedereen wel langzaam richting huis. Om 2 uur stappen wij ook in de auto voor de thuisreis. De zon schijnt nog steeds en daarom besluiten we om een klein toeristisch uitstapje te maken naar de Hondsbossche Zeedijk. Vroeger wel geleerd met aardrijkskunde, maar nog nooit in het echt gezien.. En nu er ook nog sneeuw ligt is dat helemaal bijzonder natuurlijk. Terwijl we kijken hoe de golven tegen de dijk rollen, spiek ik even in mijn telefoon of er ook caches in de buurt liggen. Wat blijkt: een traditional op 150 meter afstand! Die kan ik niet laten liggen natuurlijk. De gps leidt ons naar de locatie waar we flink zoeken, maar helaas.. na alle randjes hoekjes en gaatjes te hebben gecheckt houden we het voor gezien. Didn't find it 😞. In de logs zie ik dat ik gelukkig niet de enige ben, maar toch.. In de aanloop naar de volgende CITO (januari 2013) toch maar wat meer ervaring gaan opdoen!

Alle foto's van het event kan je [hier](#) vinden.

De volgende CITO is op 26 januari op de Cartierheide. Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>. Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #8: Kuinderbos

Posted on [februari 18, 2013](#) by [INEKERADSTAAT2012](#)

Na een lange radiostilte staat op 16 februari de eerste CITO van 2013 op het programma. En deze eerste van het jaar is op twee manieren uniek: voor het eerst in Flevoland en voor het eerst aan de slag voor libellen.

Voor mij begint de CITO-dag met een interview met Omroep Flevoland. Om 8 uur geef ik vanuit de auto een korte toelichting over wat we allemaal gaan doen vandaag in het Kuinderbos, samen met Staatsbosbeheer. Een bijzonder gebied, want hier komen 45 verschillende soorten libellen voor, van de ruim 70 die we er in Nederland hebben. Heel veel dus! Libellen brengen een groot deel van hun leven door in het water, en daar is genoeg van in het Kuinderbos.

Om half 10 arriveer ik in Bant, waar we hebben afgesproken. Rond kwart voor 10 druppelen ook de eerste mensen binnen bij de boswachterij. De koffie is al warm en net na tien is iedereen aanwezig. Zoals altijd beginnen we met een korte introductie over de werkzaamheden en het gebied. Libellen brengen het grootste deel van hun leven onder water door. Ze leggen hun eitjes in het water en de larven die daar uit kruipen vinden hun voedsel onder water. Vijvers, beken, poelen, vennen; iedere libel heeft zo zijn eigen voorkeur. Maar water is essentieel. Harco van Staatsbosbeheer vertelt dat afgelopen jaar voor het eerst de kempense heidelibel is gezien. Een bijzonder beest dat in Nederland zeer zeldzaam is.

Vandaag gaan we het leven van de libellen wat aangenamer maken. In het gebied liggen een aantal poelen die steeds meer 'last' hebben van begroeiing op de oevers. Allerlei zaden van bomen en struiken in het gebied kiemen hier. Dat zorgt voor veel schaduw in het water en daar houden libellen niet zo van. Tijd voor een grote opschoonactie dus! We splitsen de groep in tweeën en gaan met handzagen aan de slag. Ondertussen arriveert ook de TV-ploeg van Omroep Flevoland en een journalist van de Flevopost. Ik hoef dus even niet te zagen, maar leg uit wat we hier doen en waarom dat belangrijk is. Ondertussen verandert het gebied zienderogen; zoals altijd werken de geocachers weer keihard door. Uiteraard worden er ook verschillende deelnemers geïnterviewd. De reportage is te vinden [op de website van omroep Flevoland](#).

Terwijl we werken hebben we uitzicht op een mooi tafereel: een Belgisch trekpaard dat ook voor libellen aan de slag is. Behalve het werk wat wij doen wordt er ondertussen een aantal grote bomen geveld met kettingzagen. Die bomen moeten worden opgeruimd, maar die kan je natuurlijk niet zomaar verslepen... Daarom wordt de hulp van een paard ingezet, die met zijn 1 pk gemakkelijk bomen versleept en geen enkele aandacht schenkt aan het lawaai van de kettingzagen. Een prachtig gezicht.

Na 3 uur noeste arbeid is het tijd voor de innerlijke mens. Ondertussen heb ik samen met een van de boswachters een stevige lunch voorbereid. Door een communicatiefoutje hebben we een dubbele hoeveelheid broodjes en soep, maar dat vindt niemand erg. De boswachterij heeft (letterlijk) vaker met dit bijltje gehakt en binnen no time branden er overal grote houtvuren, met daarboven potten met knakworst, eieren en soep. Hmmm... Tijdens de lunch kan ik inmiddels flink meepraten met de geocachers. De teller staat bij mij inmiddels op 20! Tijdens de kerstvakantie ben ik flink op zoek geweest en heb ik kennis gemaakt met verschillende soorten caches: in Utrecht vond ik een 'nano' (een hele kleine cache, in de vorm van een magneetje onder een brug) en in Wageningen vond ik een 'trackable'. Dat is een voorwerp met daaraan een unieke code. De code kan je invoeren op geocaching.com. Je ziet dan waar de trackable vandaan komt en wat zijn 'missie' is. Bijvoorbeeld 'zoveel mogelijk kilometers maken' of 'alle gemeenten van Nederland bezoeken'. De trackable die ik vind is een playmobile-poppetje met de naam 'Nurse Sophie'. Ze komt uit Spanje en is via caches in Duitsland, Frankrijk en België in Wageningen beland. Ik zal haar binnenkort weer ergens andere verstoppen. Van FRLK, een trouwe deelnemer van de vlinder-CITO's, krijg ik een heel mooi trackable in de vorm van een libel. Hoe toepasselijk!

Met een volle buik en een voldaan gevoel keert iedereen weer huiswaarts. Ik twijfel nog heel even om mee te gaan met een groepje om de Harry Potter cache te gaan doen, een serie van zeven waarbij je alle boeken een voor een tegenkomt. Maar ik heb nog een flink eind rijden voor de boeg, dus ga terug richting huis. Om het goed te maken ga ik de volgende dag tijdens een familiebezoek op zoek naar een cache daar in de buurt. We laten de libel-trackable daar weer achter: klaar om door de volgende cacher gevonden te worden!

Alle foto's zijn [hier](#) te vinden

De volgende CITO is op 24 februari op de Strabrechtse heide. Meer weten? Kijk op <http://www.vlinderstichting.nl> of op <http://www.geocaching.com>. Alle activiteiten worden gepubliceerd onder de naam vlinder-team.

CITO #10: Kootwijkerzand

Posted on maart 19, 2013 by INEKERADSTAAT2012Een reactie plaatsen

Het is zover: de laatste CITO in de serie van 10! Een prachtige afsluiter na een hele winter werken voor vlinders: met 130 aan de slag op het Kootwijkerzand.

Oplettende lezer vraagt zich misschien af waar nummer 9 is gebleven... op 23 februari werd er voor de tweede keer (zie ook [CITO #5](#) voor een verslag van de eerste) een activiteit op de Strabrechtste Heide gehouden. Vanwege vakantie was ik daar zelf niet bij, maar kon de organisatie met gerust hart overdragen aan collega's Kars en Annette. De tiende CITO voelt wel een beetje als jubileum. Waar ik als complete leek begon aan dit project, ben ik in de afgelopen maanden flink wat wijzer geworden. Inmiddels weet ik alles van multi's, nano's en earth caches, en heb ik zelfs op Texel al een cache gevonden. Zelfs de nieuwjaarsbijeenkomst van De Vlinderstichting stond in het teken van geocaching en waren alle collega's driftig op zoek naar coördinaten.

Terug naar het Kootwijkerzand. In de voorbereidingen blijken ze bij de boswachterij niet terug te schrikken van een mannetje meer of minder: 130 moet prima te doen zijn. Dankzij de vrijwilligers van Staatsbosbeheer is er begeleiding genoeg. Nu de deelnemers nog... In januari zet ik de aanmeldingen open en de inschrijvingen stromen binnen. Volgens mij heeft het vlinder-team een plekje veroverd in de gevestigde orde.

Het concept is inmiddels routine: ontvangst met koffie, uitleg, werkzaamheden, broodjes en soep. Best een uitdaging met zo'n grote groep, maar gelukkig zijn er heel wat collega's om te assisteren. De groep wordt opgedeeld in kleine groepjes, en gewapend met zagen, scharen en schoppen gaat iedereen op weg. De weergoden zijn ons wederom gunstig gezind: ondanks beroerde voorspellingen blijft het droog en zien we soms zelfs een voorzichtig zonnetje.

De werkzaamheden zijn vandaag voor de kleine heivlinder: een ernstig bedreigde vlinder die hier zijn allerlaatste leefgebied heeft. Vantevoren zijn de plekken waar gewerkt moet worden met zorg uitgezet. We willen zeker weten dat we de juiste dingen doen, zodat deze vlinder er weer bovenop geholpen wordt. Dat vindt ook de pers interessant: een journalist van Vroege Vogels en een journalist van Omroep Gelderland vergezellen ons. Al snel zijn er overal door het gebied groepjes te zien die druk bezig zijn met knippen, zagen en graven.

Rond de lunch druppelen de groepjes weer langzaam binnen. Er is hard gewerkt en ik hoor hier en daar al de term ‘spierpijn’. Ondertussen hebben de vrijwilligers van SBB ook niet stil gezeten: er zijn meer dan 300 boterhammen gesmeerd en er staat een enorme pan soep op het vuur. Aanvallen maar!

Met volle buik keert iedereen weer langzaam huiswaarts. Dit was hem: de laatste CITO! Nou ja, de laatste... Door alle enthousiaste geocachers en beheerders heeft De Vlinderstichting heel veel positieve energie ervaren. En die laten we natuurlijk niet los! We zoeken nu naar mogelijkheden om dit prachtige initiatief ook volgend jaar door te zetten. Via onze sociale media (www.facebook.com/vlinderstichting of @vlinderNL) houden we jullie op de hoogte. En in augustus kunnen we stiekem toch nog aan de slag, omdat de extra CITO op de Cartierheide door de sneeuw werd afgelast. Die hebben we dus nog in te halen. Geocachers, beheerders en collega's: bedankt! Wat was het een mooie kennismaking voor mij met de wereld van de geocachers. En wat waren alle activiteiten verschillend: soppend in het veen, struinend over het stuifzand of met de auto door de heide. Met 130 mensen, of met kleine groepjes van tien. In de sneeuw, in de zon en nooit in de regen (!). En natuurlijk samen met de beheerder naar de prachtigste gebieden waar je normaal gesproken niet zomaar komt. Ik ben een ervaring rijk. En de vlinders hebben er weer wat mooi leefgebied bij gekregen!

Hopelijk krijgen de vlinder-CITO's snel een vervolg. Tot die tijd blijf ik in ieder geval geocachen, misschien zelfs wel een CITO bezoeken die ik zelf niet heb georganiseerd... 😊

Bedankt allemaal en tot volgend jaar!